

Ordføreren (Schjøth): Som det vil være det hvide Thing bekendt, gif Regjeringsforlaget ud paa at faae en Omordning af Fæstemandsinstitutionen i Kjøbenhavn alene, saaledes, at det blev overladt til vedkommende Kommunalbestyrelser ude i Landet at begjære Loven udvidet til at gjælde for de paagjældende Kommuner. I saa Fald blev der i § 6 givet Justitsministeren Leilighed til ved kongelig Anordning at faae Loven udvidet til disse Kommuner. Det var det ene Punkt, der var karakteristisk for Regjeringsforlaget. Det andet Punkt var, at man ved at anfætte et begrænset Antal Fæstemænd vilde gjøre fuldstændig Brud paa den nuværende bestaaende Tilstand, og man vilde gennemføre dette Brud saa bestemt, at den Bevilling, der blev givet som Fæstemænd, til enhver Tid, uden Lovmaal eller nogen Angivelse af Grund, skulde kunne tilbageholdes. Paa dette Forslag har Udvalget delt sig i et Flertal og et Mindretal, et Flertal bestaaende af 7 Medlemmer og et Mindretal bestaaende af 2 Medlemmer. Det nævnte Flertal er enigt med Mindretallet i, at det Omraade, paa hvilket der her skal Lovgives, er et Omraade, der i særlig Grad har Krav paa Lovgivningsmagtens Opmærksomhed, et Omraade hvor det er absolut uødbendigt at gjøre Noget, fordi Fæstemandsinstitutionen, Næringsveien som Bortfæster, hidtil har været ganske ukontrolleret. Men Flertallet har ikke kunnet betraede den Vej, som Justitsministeren har foreslaaet, og Flertallet har dertil først og fremmest haft den Grund, at det ikke har kunnet se, at denne Vej vil medføre en større Betryggelse for Lyndet end den Vej, som Flertallet har tænkt sig at gaa. Det er en bekendt Sag, at der her i Kjøbenhavn findes enkelte autoriserede Fæste-Forretninger, og at flere af dem have givet Anledning til Klager. Men paa den anden Side eksisterer der her i Kjøbenhavn en Del ukontrollerede, frie Fæsteforretninger, hvis Virksomhed gaar ud paa Lyndets Bortfæstning udenfor Kjøbenhavn, og en Del af dem har givet Anledning til megen Klage, om der end findes Forretninger blandt dem, der ikke have givet nogen særlig Anledning eller maaste slet ingen Anledning til Klage. Det der har været bestemmende for Flertallet, er, som det er antydet i Betænkningen, at det Forslag, som Justitsministeren har fremjat, vil medføre Noget, som jeg tror, at Flertallet i denne Sal altid vil være en Modstander af. Det vil nemlig medføre den Regel, at man kan tilføie en Klasse Medborgere en Videlse, væsentlig bestaaende af en Berøvelse af deres Stilling, uden nogen som helst Lovmaal eller Dom. Uden nogen som helst Angivelse af

Grund kunde man tage Bevillingen fra dem, det vil med andre Ord sige: det vil være at gjøre dem rettløse, og det kan jeg ikke tænke mig, at dette Thing nogen sinde, særlig under de nuværende politiske Forhold, skulde være tilbøjeligt til at gaa ind paa. Naar Flertallet har udarbejdet det Forslag, det har udarbejdet, finder jeg ingen Grund til at skjule, at et af Motiverne til, at vi ere gaaede den Vej, som vi ere gaaede og som for de vedkommende Personer er en Bestyrtelsesvej, er de politiske Forhold, som de have udviklet sig i mange Aar herhjemme, de Misbrug, kan jeg sige, der ere komne frem ved de politiske Forhold med Hensyn til Embedsbefættelser og med Hensyn til Afstedigelser. Under denne iøvrigt saglige Behandling skal jeg ikke komme nærmere ind paa Enkeltheder, som kunne ligge til Grund for dette Flertallets Motiv. Det er nok at henlede Opmærksomheden paa, at vi have haft Embedsbefættelser og Afstedigelser udelukkende af politiske Grunde; og det Exempel, Regjeringen har givet i denne Henseende, er blevet fulgt og vil blive fulgt, hvis vi vedtage denne Lov. Det vil blive fulgt i Byerne, hvor den politiske Fanatisme er oppe, og vi kunne være sikre paa, at selv om der ikke er det Mindste at sige paa vore Meningsfæller rundt omkring i Landet i deres Egenkab af Fæstemænd, vilde, hvis Regjeringsforlaget kom til at gaa igjennem, paa Grund af den politiske Fanatisme, og det Exempel der er givet, de, der tidligere have drevet Forretning, miste deres Næringsvei, og forsaavidt de ville drive Forretning som nye Fæstemænd, vilde de være sikre paa ikke at faae nogen Bevilling paa de Steder, hvor den politiske Svirefanatisme er oppe. Der er den mærkelige Omstændighed ved Flertallets og Mindretallets Stilling overfor denne Sag, at Mindretallet bestaar af Folk, henhørende til et Parti, der ellers ved enhver Leilighed har kaldt paa Domstolene og har henvist os Andre til Domstolene. Dette Parti og dets Repræsentanter i Udvalget ere nu ikke tilfredse med, at vi her ville gaa til Domstolene, at vi her ville lægge Garantispørgsmaalet om, hvorvidt en Mand er uværdig til at drive den Næring, der her er Tale om, hen til Domstolene. Der stole de Herrer ikke paa Domstolenes Afgjørelse. Nei, det de have ønsket, som er udtalt i Regjeringsforlaget, og som er udtalt af det ærede Mindretal under de mange Forhandlinger, vi i Udvalget have haft om denne Sag, er, at man vil gaa den Vej, at man uden nogen som helst Lovmaal og Dom, uden nogen som helst Begrundelse skulde kunne berøve en Klasse Medborgere deres Næring, selv om